

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

amis

BILTEN

31 – 2007 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

1. avgust 2007. Vol. 2, Broj 31 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Potrebe u vodi	8-9

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Cijene stabilne

U toku prethodne nedjelje na stočnim pijacama u Crnoj Gori nije bilo bitnijih promjena cijena izložene stoke. Jedini pad cijene primjetan je kod jagnjadi koja su sa 2,24 pala na 2,19€ (-0,5€) po kilogramu žive mjere.

Ponuda stoke je generalno slabija dok je najbolja ponuda bila kod teladi, krava za klanje i jagnjadi.

Bar

Karakteristika ove nedelje je blagi pad cijene jagnjadi, dok cijene ostalih kategorija stoke nemaju bitnih promjena. Cijena jagnjadi se kreće 2,2 -2,4€/kg, dok je pojedinačna prodaja u polutci nešto veća. Ponude stoke na pijaci i dalje nema a trgovina se obavlja na farmi odakle i potiču prikazane cijene.

Berane

Ove sedmice na stočnoj pijaci u Beranama ponuda je u blažem padu kod svih vrsta i kategorija stoke, a tražnja i cjenovni trend su ostali nepromijenjeni. Najbolja ponuda je bila kod teladi, prasadi, jagnjadi i priplodnih ovaca.

Nastavlja se tražnja priplodnih grla, krava i junica u čistoj rasi.

Nikšić

Ponude na pijaci u Nikšiću nije bilo, a razlog su između ostalog i ekstremno visoke temperature.

Cijene su na nivou prošle nedjelje.

Pljevlja

Ponuda stoka na pijacama u Pljevljima bila je lošija nego prethodne nedelje. Trgovina se uglavnom obavljala na farmama jer na pijacama nije bilo trgovaca. Cijena stoke nije imala bitnijih

promjena. Blagi pad cijena zabilježen je kod jagnjadi.

Podgorica

I ove nedjelje, zbog velikih vrućina, mala ponuda i tražnja na podgoričkoj stočnoj pijaci. Trgovina se odvija u ranim jutarnjim satima a prosječne cijene su nešto malo niže nego prethodne sedmice.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na stočnim pijacama u Bijelom Polju osjetno je bolja ponuda stoke. Glavni uzrok porasta ponude je velika suša.

Na stočnim pijacama najviše je bilo jagnjadi što je uticalo na blaži pad cijene jagnjadi.

**REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE**

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKE

Datum prikupljanja podataka: 25. 7. – 1. 8. 2007. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.60 (2.60-2.60)	2.60 (2.50-2.80)	~	2.70 (2.60-2.70)	2.50 (2.50-2.70)	2.60 (2.55-2.70)
2	Telad 80-160 kg kg	2.90 (2.70-3.00)	2.50 (2.40-2.60)	2.30 (2.20-2.50)	2.75 (2.60-3.00)	2.60 (2.50-2.70)	2.50 (2.50-2.70)	2.59 (2.48-2.75)
3	Junad do 300 kg SIM kg	~	~	1.80 (1.70-1.90)	~	~	~	1.80 (1.70-1.90)
4	Junad do 300 kg kg	~	~	1.50 (1.40-1.60)	1.95 (1.80-2.20)	~	~	1.73 (1.60-1.90)
5	Junad preko 300 kg kg	1.70 (1.60-1.80)	1.50 (1.50-1.50)	~	1.60 (1.50-1.80)	1.70 (1.60-1.80)	~	1.63 (1.55-1.73)
6	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.20)	1.10 (1.00-1.20)	~	~	~	1.15 (1.10-1.20)
7	Krave za klanje kg	1.00 (0.90-1.20)	1.00 (1.00-1.00)	0.90 (0.80-1.00)	0.90 (0.80-1.10)	1.00 (0.90-1.10)	0.70 (0.60-0.90)	0.92 (0.83-1.05)
8	Prasad kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	3.00 (2.70-3.30)	~	2.40 (2.30-2.60)	2.47 (2.33-2.63)
9	Jagnjad kg	2.30 (2.20-2.40)	2.20 (2.20-2.20)	2.10 (2.00-2.20)	2.35 (2.20-2.50)	2.00 (1.90-2.20)	2.20 (2.10-2.30)	2.19 (2.10-2.30)
10	Ovce za klanje kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
11	Ovnovi kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
12	Jarad kg	3.00 (2.90-3.00)	2.10 (2.10-2.10)	2.15 (2.00-2.30)	2.70 (2.60-2.80)	~	~	2.49 (2.40-2.55)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pļjevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
13	Priplodne ovce grlo	~	100.00 (90.00-120.00)	~	90.00 (70.00-110.00)	~	~	95.00 (80.00-115.00)
14	Priplodne koze grlo	~	80.00 (60.00-90.00)	140.00 (90.00-160.00)	80.00 (70.00-90.00)	~	75.00 (65.00-125.00)	93.75 (71.25-116.25)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,100.00 (800.00-1,300.00)	~	~	1,100.00 (800.00-1,300.00)
16	Priplodne junice Smeđa grlo	~	~	~	~	950.00 (800.00-1,100.00)	~	950.00 (800.00-1,100.00)
17	Priplodne junice Melez grlo	~	~	650.00 (500.00-800.00)	~	~	~	650.00 (500.00-800.00)
18	Priplodne krave HF grlo	~	~	~	1,200.00 (900.00-1,400.00)	~	800.00 (750.00-900.00)	1,000.00 (825.00-1,150.00)
19	Priplodne krave Melez grlo	550.00 (550.00-550.00)	850.00 (600.00-1,200.00)	600.00 (500.00-700.00)	600.00 (400.00-800.00)	700.00 (600.00-750.00)	650.00 (500.00-870.00)	658.33 (525.00-811.67)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

U razdoblju: od 23.07.2007. do 29.07.2007. (30. tj.)

Uspoređeno s razdobljem: od 09.07.2007. do 15.07.2007. (28. tj.)

Proizvod	cijena kn/kg	Hrvatska	
		Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	min	21.00	0.00
	max	30.00	0.00
	prosjeck	24.97	0.13
tele holstajn (80-160kg)-calf .	min	17.00	-7.00
	max	26.00	0.00
	prosjeck	24.99	-0.01
junica simental (za klanje)-heifer .	min	8.00	-2.00
	max	14.00	2.00
	prosjeck	10.94	0.01
junica holstajn (za klanje)-heifer .	min	10.00	0.00
	max	11.00	0.00
	prosjeck	10.50	0.00
bik simental (>450kg)-beef .	min	11.00	0.00
	max	16.00	1.00
	prosjeck	12.34	0.18
bik holstajn (>450 kg)-beef .	min	10.50	----
	max	11.00	----
	prosjeck	10.75	----
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	min	11.00	0.00
	max	12.00	0.00
	prosjeck	11.50	0.00
krava simental (za klanje)-cow .	min	4.00	0.00
	max	9.00	-1.00
	prosjeck	5.70	-0.11
odojak (25-35 kg)-piglets .	min	8.00	-2.00
	max	16.00	1.00
	prosjeck	11.20	-0.72
svinja (80-120 kg)-pig .	min	7.00	0.00
	max	15.00	4.00
	prosjeck	8.58	-0.02
krmača (za klanje)-sow .	min	4.00	-2.00
	max	7.00	1.00
	prosjeck	5.35	-0.65
janjad-lambs .	min	18.00	0.00
	max	28.00	0.00
	prosjeck	23.29	0.71
jare-kid goat .	min	18.00	0.00
	max	25.50	0.50
	prosjeck	20.59	0.31
ždrijebe-foal .	min	12.00	0.00
	max	13.00	0.00
	prosjeck	12.50	0.00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE
 Direction générale de l'Agriculture
 D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture

CENE STOKE ZA KLANJE U EU

Datum

od : 16.07.07
 do : 22.07.07

CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE

PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES
 MARKET PRICES - MEMBER STATES

(EURO/100kg P.C/DW)	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednji		
Junad U2	298.1	261.3	295.1	285.5	410.9	37.8	310.0	280.3	343.0				203.7	317.0				293.3	291.2	237.2	350.2	89.4	287.5	254.0	359.6	279.1	295.8	321.7	-3.54		
Junad U3	278.4	269.7	291.2	283.2	413.3	309.7	297.0	283.7	337.2				301.3					283.3	290.6	236.2	346.0		286.4	249.0	363.8	280.1	294.2	305.8	122		
Junad R2	270.7	257.2	273.9	279.6	245.0	398.4	355.0	276.0	272.5	314.0		204.9						261.3	281.4	230.6	336.4	80.0	281.6	251.7	327.9	269.0	284.1	302.7	2.13		
Junad R3	245.6	258.2	277.4	275.5	399.9	286.4	271.0	276.8	311.3				88.6	274.5	235.0	358.3	262.9	283.2	232.4	333.1	82.6	281.8	249.0	328.0	271.7	286.4	282.1	195			
Junad O2	227.2	236.7	279.0	245.0	206.0	379.9	232.9	261.0	267.3	262.7	279.0	88.6	84.5	255.5	243.9	358.3	254.5	256.9	224.7	329.2	329.2	85.9	263.5	248.7	268.1	256.6	266.8	253.0	2.16		
Junad O3	211.3	253.3	262.3	245.8	219.2	372.8	262.0	256.0	257.5	254.8	279.0	87.6	89.0	246.5	243.9	358.3	245.4	261.2	227.4	381.5	84.8	270.4	246.2	273.2	260.2	271.1	255.5	3.37			
Junad	272.4	253.8	273.5	269.0	208.0	389.6	300.5	283.4	275.6	327.2	279.0	17.9	85.9	300.3	242.7	358.3	262.4	285.3	285.3	336.1	80.9	279.9	250.2	275.0	263.8	278.9	289.7	104			
Bikovi R3	250.0	250.0	254.5		240.0	216.6		240.0	216.6			86.2	86.2	238.4	263.2	238.4		263.2	238.4			223.9	275.4	268.6	269.7	244.8	244.8	8.54			
Bikovi	250.0	250.0	254.5		240.0	216.6		240.0	216.6			86.2	86.2	238.4	263.2	238.4		263.2	238.4			223.9	275.4	268.6	269.7	244.8	244.8	8.54			
Goveda U2					335.0	273.7									326.6												304.4	305.6	-4.10		
Goveda U3					335.0	275.8									312.6													308.4	307.7	192	
Goveda U4					344.0	275.8									295.9													303.7	296.8	102	
Goveda R3					306.0	270.1									292.2													259.0	300.3	287.7	0.74
Goveda R4					289.0	270.2									273.7													246.2	300.8	288.8	1.8
Goveda O3					303.4	243.9									259.5							176.9						256.6	282.6	269.6	0.95
Goveda O4					273.0	257.3									257.0								89.3					249.4	293.1	277.9	-0.22
Goveda					294.2	265.4									272.2							173.6						255.7	296.7	284.2	0.78
Krave R2	255.4				318.0	212									220.1						88.7						203.7	229.0	286.9	0.59	
Krave R3	243.2	216.0	234.8	247.8	174.5	86.6	321.0	220.7	216.4						282.6	89.8		244.9	230.5	204.5	216.6	89.3	83.5	206.5			245.0	235.9	267.4	3.73	
Krave R4	222.9	82.2	222.9	250.4	230.3	306.0	222.6								240.5	229.2	203.7				83.9	87.6	204.9				224.1	234.5	237.0	0.37	
Krave O2	216.4	187.5	207.6	235.1	84.7	79.7	87.5	278.0	219	89.7			86.4	80.0	260.0	81.4		214.1	201.9	179.1	87.9	147.9	87.5	82.3			223.0	83.6	209.8	192	
Krave O3	208.1	85.1	208.8	240.8	85.8	89.2	83.5	269.0	213.7				141.0	87.8	237.6	201.2		225.0	204.4	83.9	86.0	83.6	89.6	87.8	88.3	229.7	211.7	229.5	2.45		
Krave O4	86.8	86.2	88.8	86.9	80.5	82.4	81.1	85.8	230.0	87.0	86.6	84.1	85.8	83.8	87.4	87.9		87.6	87.2	85.5	87.4	86.7	87.8	81.4	88.4	87.7	80.6	87.4	2.16		
Krave P2	86.1	86.7	84.0	83.3	82.7	98.7	81.9	255.0	206.1	87.2	84.1	84.0	86.6	87.3	85.1			203.2	80.1	87.4		118	86.2	85.9	80.1	210.1	82.3	208.5	1.10		
Krave P3	216.8	86.2	82.8	89.0	226.6	89.6	87.8	88.3	277.0	208.1	89.9	84.1	88.7	84.2	241.8	87.1	220.1	217.6	216	89.0	87.0	80.5	83.5	89.7	85.2	81.7	201.3	220.6	179		
Krave	317.0	222.6	299.1		388.8	385.0	285.9	462							342.3	293.5	291.8	289.8	289.8	285.3	353.2						270.1	302.5	356.5	-0.98	
Junice U2	297.5				345.1	390.0	284.9	398.9							286.0	213.2					265.4						276.5	312.9	359.4	0.53	
Junice U3	254.0	214.9	291.8		283.1	336.0	276.4	391.9							322.9			271.6	203.4	344.2			247.0	207.7			249.0	294.9	38.9	-2.51	
Junice R2	238.5	218.4	280.9	281.9	396.4	327.6	337.0	278.7	397.6				87.2	87.9	319.8			272.5	270.7	208.4	81.1	285.3	208.4	287.9	264.4	299.8	312	161			
Junice R3	212.6	295.8	273.4		246.2	316.0	276.9						80.2		260.0	82.2		209.2	254.4	212.6			222.0	285.3	247.3	299.8	285.9	3.13			
Junice R4	200.9	231.1	87.9	388.9	270.8	273.0	231.6					141.5	89.8	260.0	82.2			236.5	87.6	334.2	86.4	229.8	203.9	244.3	234.5	271.5	243.4	179			
Junice O2	241.0	248.8	237.6	88.8	363.3	274.3	288.0	261.2	235.1	239.6	88.9	87.6	244.5	88.3				230.2	202.6			172.8	240.2	204.5	244.6	253.0	283.4	249.7	0.23		
Junice O3	88.5	233.6	239.0		242.0	281.0	260.8						82.8	81.9	85.4			212	205.3			176.6	80.4				237.2	242.9	292.4	0.95	
Junice O4	277.8	211.6	264.6	264.1	88.3	381.0	313.6	350.4	272.0	391.9	239.6	149.6	86.6	305.0	82.5	293.5	258.6	270.3	204.7	345.3	87.0	249.8	205.9	244.4	251.0	295.7	304.1	0.79			
Junice	236.2	86.2	223.1	233.6	250.5	872.8	353.6	283.0	289.4	256.2	312.8	232.9	86.3	84.3	278.2	201.3	296.0	221.6	260.4	210.2	297.7	87.2	244.7	210.7	233.9	243.6	274.5	267.5	141		
Poljke																															
Promena poslednje nedelje	0.1	-0.6	3.9	-2.0	4.7	-0.8	-1.6	-1.0	5.3	-2.8	-2.7	0.0	5.7	12	-2.6	2.1	12	2.4	0.5	-6.1	-0.9	8.2	-2.9	4.9	18	17					

Izvor: EU Komisija

POTREBE U VODI

Odvijanje fizioloških funkcija organizma zavisi od unošenja dovoljnih količina vode. Njen nedostatak može da ugrozi proizvodnju mlijeka, porast i utiče na cjelokupno zdravlje. Zbog toga je za uspješnu proizvodnju mlijeka neophodno da krava bude obezbijeđena dovoljnim količinama vode dobrog kvaliteta.

Kod krava u laktaciji veoma su velike potrebe za vodom. Potrebe za vodom zavise od tjelesne mase, uzrasta, fiziološkog stanja jedinke, visine proizvodnje i sastava mlijeka, vrste hraniva i ambijentalnih uslova.

U organizmu krave voda se koristi za:

1. obezbjeđivanje normalnog metabolizma u buragu

2. protok hrane kroz digestivni trakt
3. varenje i apsorpciju hranjivih materija
4. održavanje normalne gustine krvi i
5. zadovoljenja potreba ćelija u organizmu.

Treba računati da za svaki litar mlijeka kravi treba 4,5 – 5 litara vode. U ovaj obračun treba uključiti i vodu koja je zastupljena u hrani. Ako konzumiranje vode odstupa od očekivanog za 15 – 20% to se mora tretirati kao problem. Potrebe u vodi se povećavaju sa temperaturom vazduha. U tabeli 1. date su potrebe vode za kravu od 600kg u zavisnosti od proizvodnje mlijeka sa 4% mliječne masti i temperature ambijenta.

Tabela 1.

Temperatura ambijenta	Proizvodnja mlijeka kg				
	0	10	20	30	40
0°C	37	47	63	77	91
15°C	46	65	81	95	109
30°C	62	83	99	113	127

Znaci smanjenog (nedovoljnog) unošenja vode su: čvrsta i nedovoljno vlažna baljega, smanjeno lučenje mokraće i smanjena količina mlijeka.

Znaci povećanog (pretjeranog) unošenja vode su: obilno lučenje urina, suviše vlažna i rijetka baljega i naduven stomak. I smanjeno i povećano unošenje tečnosti su znaci poremećaja tako da je potrebno brzo reagovati i naći uzrok tome.

Prekid u napajanju vode se koristi kao tehnološka mjera pri zasušivanju krava na kraju laktacije.

Najbolje je da voda kravama bude stalno na raspolaganju, po volji. Smatra se da su potrebe krave za vodom zadovoljene sa 4 – 6 litara po kg konzumirane suve materije obroka. Kod visokoproizvodnih grla u laktaciji to iznosi od 80 do 160 l vode na dan.

Značajno je da voda bude odgovarajućeg kvaliteta. Problemi često nastaju pri korišćenju površinskih voda ali i bunara.

Pored pomenutih preporuka o količini vode za visokoproizvodne krave potrebno je:

1. Obezbijediti oko 4 l vode na svaki kg proizvedenog mlijeka ili 4-6 l vode po kg konzumirane suve materije
2. Analizu kvaliteta vode obavljati najmanje jednom u šest mjeseci
3. Prisustvo azota iz nitrita mora biti ispod 100mg/kg (veći nivo izaziva trovanje i abortus)

4. Minerali rastvoreni u vodi (salinitet) treba da iznose do 3.000 mg/kg a količina sulfata ispod 350 mg/kg
5. pH pijaće vode treba da bude 5,5 – 8,3
6. Voda mora biti bez koliformnih bakterija koje su indikator prisustva drugih bakterija opasnih po zdravlje
7. Svakodnevno čišćenje pojilica i
8. Provjeravati prisustvo slobodnog elektriciteta koji takođe utiče na smanjenje uzimanja vode.